

NOTAT

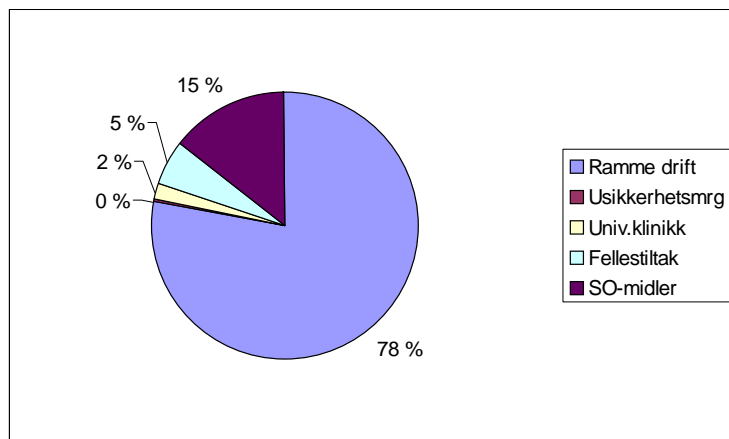
Til: Styret
Fra: Rektor
Om: **Inntektsfordelingsmodellen (IFM)**

1. Innledning

Hensikten med saken er å gi styret en orientering om hvordan inntektsfordelingsmodellen (IFM) ved NTNU er bygd opp. Dette skal være med på å gi styret et grunnlag for i neste omgang å gå nærmere inn i beslutninger omkring en revidering av noen av elementene i modellen. Denne saken vil bli fremmet for styret i mars.

2. NTNUs økonomi

NTNU har i budsjett 2010 fordelt en inntekt fra departementet på 3 234 mill kr. Fordelingen mellom de ulike rammene i budsjettet fremgår av figur 1.

Figur 1

Fordelingen til ramme drift utgjør totalt 2 510 mill kr, hvorav 1 731 mill kr er fordelt til fakultetene via IFM. Bevilgning til internhusleie på nærmere 300 mill kr fordeles utenfor modellen. Videre fordeles store deler av SO-midlene direkte til fakultetene i form av særskilte satsinger, rekrutteringsstillinger og vitenskapelig utstyr, også dette utenfor modellen. Fellestiltak omfatter kostnader til drift av fellesaktiviteter, f.eks. rehabilitering av bygg, IKT-kostnader o.l., dette fordeles utenfor modellen. I tillegg til den bevilgningsfinansierte aktiviteten, er det for 2010 budsjettet med en bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA) ved fakultetene på 1 250 mill kr.

3. Formålet med IFM

Arbeidet med utvikling og etablering av IFM startet i 2002. Modellen ble videreutviklet over flere år, og ble ferdigstilt våren 2005. Modellen ble brukt for fordeling 2004 og 2005, men dagens modell med elementer for forskningsresultater ble første gang implementert for bevilgning 2006. Etter dette har det vært mindre revidering av enkelte elementer i modellen, men prinsippene og hovedelementene i modellen har ligget fast i perioden.

Formålet med IFM er at den

- skal brukes til å fordele ressurser (bevilgninger) fra nivå 1 (NTNUs sentrale ledelse) til nivå 2 (fakulteter).
- skal være et styringsredskap for NTNUs styre og ledelse.
- på overordnet nivå vise sammenhengene mellom ressurstildelinger og resultater/mål for virksomheten.

IFM skal være et verktøy for styring ved NTNU. Dette har to viktige implikasjoner:

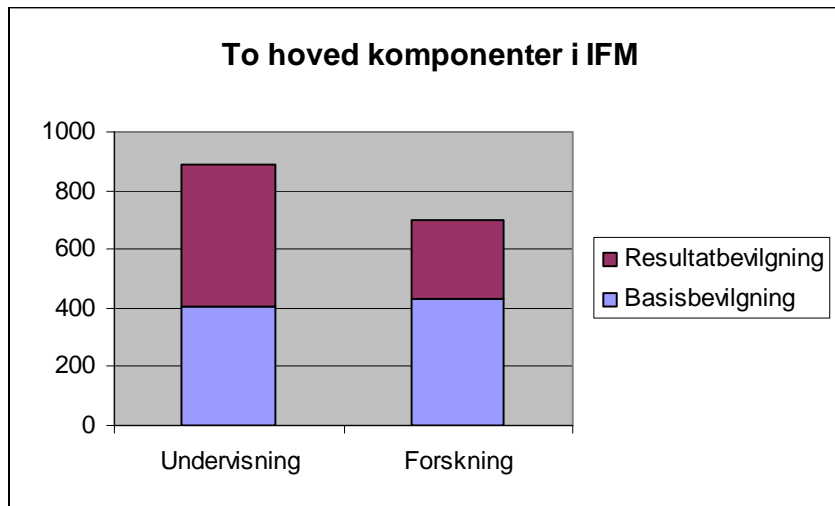
- IFM skal ikke være en kopi av departementets modell. NTNU har frihet til å gjøre sine egne prioriteringer. NTNUs modell må imidlertid være slik at den stimulerer endringer i den retningen departementet ønsker.
- Fakultetenes videre fordeling av bevilgning må skje etter fakultetenes egne prioriteringer.

IFM har insentiver som skal bidra til endret adferd innenfor ønskede områder. Insentivene, som resultatbevilgning til undervisning og forskning, er i stor grad i tråd med insentivene i departementets modell, samt med NTNUs prioriterte målområder. Forutsigbarhet for fakultetene skal sikres gjennom basisbevilgningen.

Modellen fanger ikke opp detaljer i fakultetenes kostnadsstruktur og er heller ikke utviklet i den hensikt å bli benyttet til fordeling av bevilgning fra fakultet til instituttnivået. Eksempelvis benyttes normerte timesatser og innsatstid til grunn for beregningene på utdanningssiden. Dette kan bety at innenfor fakultetene kan noen utdanningstiltak være overfinansiert mens andre underfinansieres. Modellens intensjon er at disse skjevhetene skal bli korrigert når fakultetene foretar fordeling nedover til instituttene. Informasjonen om gjennomføring av ulike aktiviteter og oppgaver med tilhørende kostnader er vanligvis bedre på fakultetsnivå enn på overordnet nivå. Modellen verken kan eller skal ivareta alle behov for prioriteringer som tilligger de enkelte enhetene.

4. Komponentene i IFM

IFM består av en undervisningsdel og en forskningsdel (IFM/U og IFM/F). Disse består igjen av to hoveddeler; en basis- og en resultatavhengig del. Figur 2 viser størrelsen på basis- og resultatbevilgning for undervisning og forskning.

Figur 2

Figur 3 viser en skjematisk fremstilling av elementene i IFM og hvordan modellen beregnet fordeling av budsjett for året 2010.

Undervisningsdelen i IFM (IFM/U)

Basis IFM/U

Basisdelen i IFM/U inneholder komponenter for beregning av bevilgning til infrastruktur og spesielle oppgaver, i tillegg til en komponent for beregning av bevilgning per studieprogram.

Infrastruktur

Kartlegging av infrastrukturkostnadene til undervisning ble gjort i 2003 (for forskning og undervisning i 2004). Infrastrukturkostnader er i modellen definert som driftskostnader i tilknytning til laboratorier (personell, direkte utgifter og annet.). Bevilgningen til infrastruktur er basert på historiske tall (gjennomsnittstall for 3 år).

Spesielle oppgaver

Spesielle oppgaver omfatter oppgaver som gjelder særskilt for enkelte fakultet, eksempelvis gjennomføring av norskkurs (HF) eller utenlandsplasser i medisin (DMF). Kostnader i tilknytning til spesielle oppgaver ble kartlagt samtidig med kartleggingen av infrastruktur til utdanning og forskning i 2004. Foruten endringer i nevnte norskkurs og utenlandsplasser, er ikke kostnader knyttet til spesielle oppgaver endret siden innhenting av data i 2004.

Undervisning (bevilgning per studieprogram)

Bevilgningen for undervisning utgjør hoveddelen av basisbevilgningen i IFM/U. Denne består av en normert del, basert på studieprogrammene ved NTNU slik porteføljen var i 2003. Hvilke studieprogrammer det gis uttelling for, er i hovedsak ikke endret siden modellen ble revidert i 2005. Etablering av studieprogrammer i ettertid gjøres innenfor fakultetenes eksisterende ramme, såfremt det ikke er gitt økning i basisbevilgningen fra Kunnskapsdepartementet for nye studieprogrammer.

Resultatdel IFM/U

Resultatdelen i IFM/U består av to komponenter for å dekke beregnet tid for veiledning og evaluering etter normerte satser. Den tredje komponenten er insentivbasert og gir tildeling for hver

masterkandidat som uteksamineres. Denne tildelingen er basert på stykkpris og ikke omfordelig innenfor en gitt ramme.

Forskningsdelen i IFM (IFM/F)

Undervisningsdelen beregner et antall timer undervisningsinnsats. Denne undervisningsinnsatsen, sammen med antall besatte førstestillinger, legger rammen for størrelsen på forskningsdelen i IFM (IFM/F, både resultat- og basiskomponenten). I tillegg kommer infrastruktur og spesielle oppgaver som inngår i basisdelen i IFM/F.

Basis IFM/F

Infrastruktur

I 2004 ble det på nytt gjennomført en kartlegging av infrastrukturkostnader, men denne gang ble de totale kostnadene kartlagt, dvs. både for forskning og utdanning. Samme kriterier som under kartlegging av infrastrukturkostnader til undervisning ble benyttet. For å komme frem til kostnaden for forskning ble kostnader til undervisning trukket i fra totalen.

Spesielle oppgaver

Se beskrivelse under IFM/U. Forskningsdelen av komponenten er uendret siden kartleggingen i 2004.

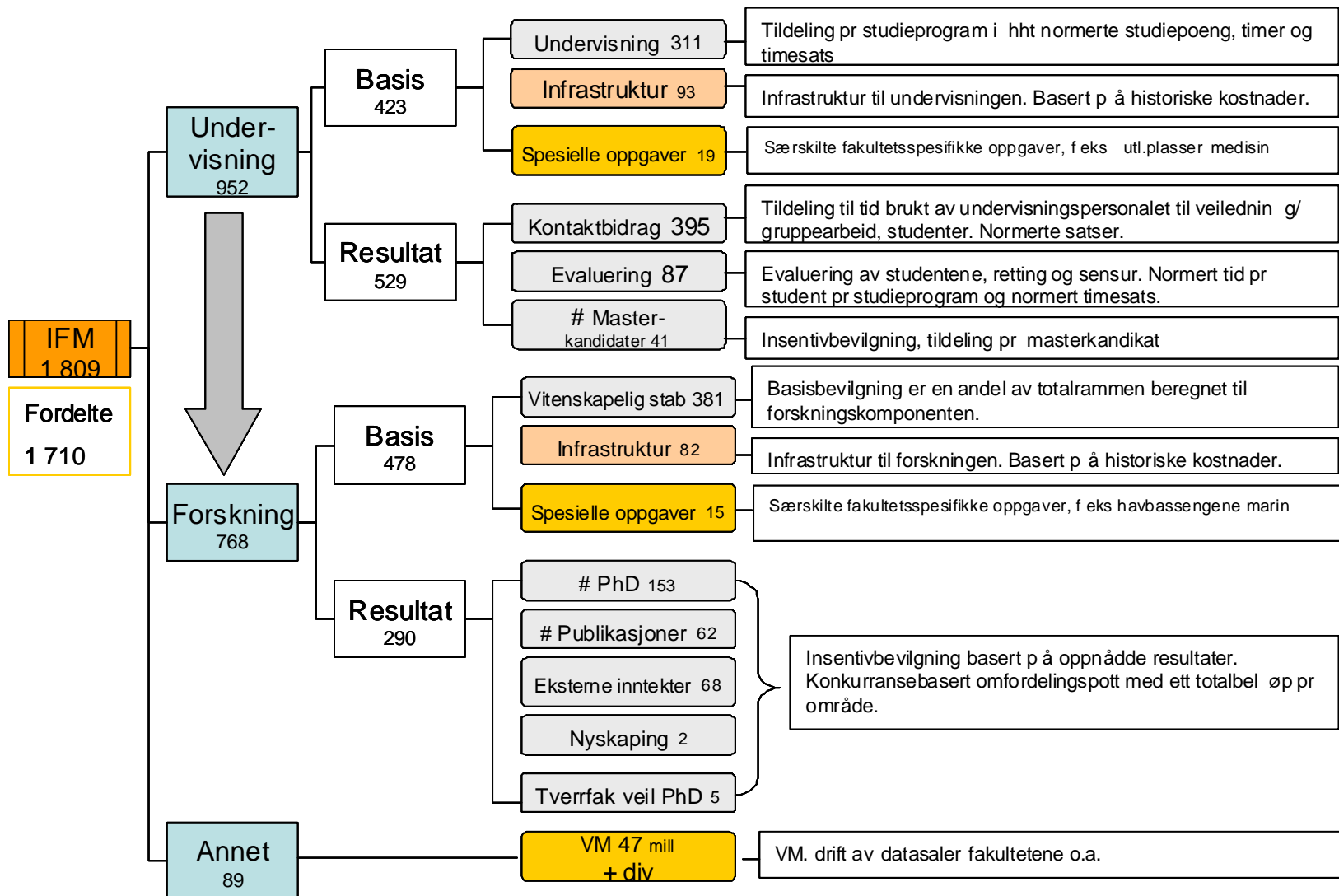
Vitenskapelig stab

Basisbevilgningen "vitenskapelig stab" er en andel av totalrammen beregnet til IFM/F.

Resultatdel IFM/F

En andel av totalrammen beregnet til IFM/F går til resultatuttelling. Denne fordeles i henhold til oppnådde resultater innenfor forskning og da ut fra en gitt pott for hver parameter. Incentivene som utgjør resultatdelen er satt ut fra NTNUs strategi og disse er i stor grad i tråd med incentivene i departementets modell. De aktuelle parametrene som gir uttelling er; Uteksaminerte doktorgrader, vitenskapelige publikasjoner i nasjonalt godkjente kanaler, eksternfinansiert aktivitet, nyskaping (patenter, lisenser og bedriftsetableringer) og tverrfakultær veiledning av ph.d.-kandidater. Dette betyr at resultatbevilgningen i IFM/F ikke bare er avhengig av fakultetets egen aktivitet, men også av endringer av aktiviteten ved andre fakulteter. Resultatdelen for forskning er således i likhet med Kunnskapsdepartementets resultatbaserte omfordelingsmodell for forskningsfinansiering, en konkurransemodell.

Figur 3. Beregning av fordeling for budsjettåret 2010 i IFM. Tall er i mill kr.

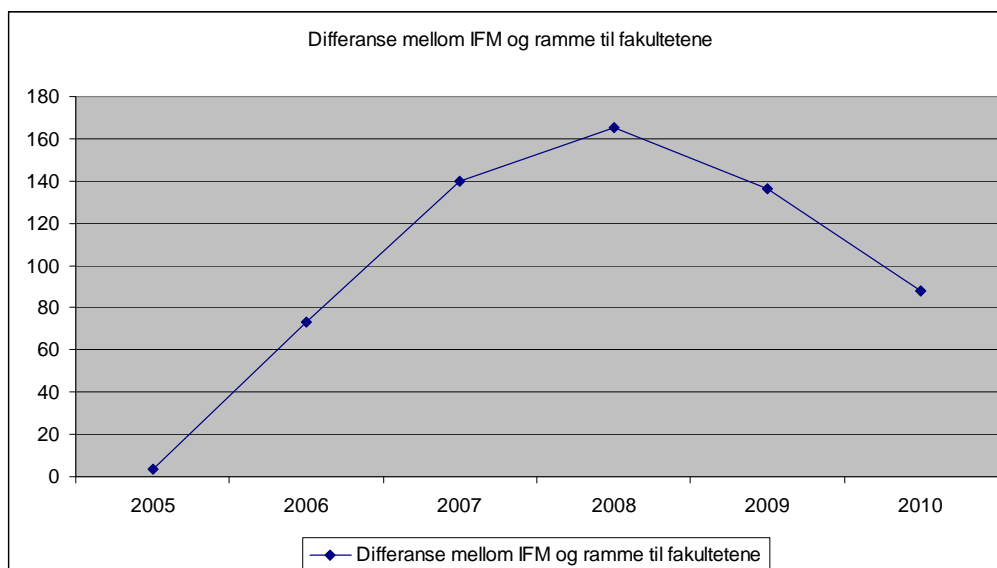
Figur 1

5. Tilpasning mellom modellens beregninger og rammene til fakultetene

Modellberegningene skjer uavhengig av i tildelingene fra departementet og fakultetenes rammer. I perioden 2005-2010 har modellens beregninger økt mer enn de avsatte rammene til fakultetene i NTNUs budsjett. Dette skyldes to faktorer.

- Enkelte av normeringene i modellen har blitt endret, noe som har medført økte beregninger i modellen uten en tilsvarende økning i rammen.
- Økningen i rammene til fakultetene har til dels vært beskjeden, spesielt i årene 2007 og 2008. Dette skyldes i første rekke kutt i bevilgningen fra departementet (hvile-skjæret), samtidig som det ble gjennomført større satsinger ved NTNU. For 2009 og 2010 har styret prioritert fakultetene og byggetiltak i budsjettene.

Figur 4 viser hvordan avviket mellom rammene og beregningene i IFM har utviklet seg siden 2005. Som det fremgår av figuren, var avviket stort i 2007 og 2008, men har i årene 2009 og 2010 gått ned grunnet økningen i fakultetenes rammer.

Figur 4

For å tilpasse beregningene i IFM til de avsatte rammene til fakultetene, har det blitt gjennomført en proporsjonal nedskalering av beregnet beløp til fakultetene (lukking). Konsekvensen av nedskaleringen er at prisene for hver produserte enhet i realiteten har gått ned, også på de elementer som i utgangspunktet ikke er en konkurransepott (omfordeling).